

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 27 - segona època - Febrer 2000

PAPIERS

del secretariat

Continuïtat i coherència i l'hàbit de la constància

Desvetllar els valors, un altre tòpic?

Deixeu el món una mica millor de com l'heu trobat diu, en el seu testament, Baden Powell i *estimeu-vos els uns als altres, tal com jo us he estimat* diu Joan, recollint el missatge de Jesús. La fusió ben entesa d'aquests dos missatges només porta al compromís. És feina de cadascú trobar quin és el seu. L'educació és una bona eina i un bon mitjà per afavorir la presa de compromisos. Donar i donar-se temps inclou paciència, tolerància i respecte, alhora que desvetlla la confiança en l'altre i en allò que es fa. Creure en la pròpia feina és un acte de fe i a voltes un salt al buit, però entenem que el procés educatiu és una sembra lenta que, abonada i regada amb mesura i continuïtat –vet aquí la voluntat–, des de la més gran de les humilitats, des de la veritat més absoluta –hi estem obligats– donarà fruit abundós. Acceptar i manifestar la pròpia limitació –no només la de l'altre– i les pròpies possibilitats –no només les de l'altre–, des dels equips, fa que tota actuació, per petita que sigui, si està impregnada de sin-

cera humanitat (no tendenciosa ni enganyosa), i es viu de veritat, farà que el nostre jove alumnat, pugui anar despertant en els valors que els farà ser millors i, potser –així ho creiem– se sentirà cridat a l'encàrrec de contribuir a un món millor.

Una mirada de complicitat, un somriure o un copet a l'espatlla fan reaccionar aquell individu esquerp i malcarat, amoïnats o dispers. De sensibilitat, tots en tenim i un polsim d'orgull, ben segur que també. A ningú no agraden les patacades ni els fracassos sovintejats, ni les comparances, més o menys solapades, davant els triomfs dels altres. ¿Podríem dir més sovint, a algun dels nostres alumnes, que ha *progressat adequadament* en les matèries, però que *li falta millorar* el ser persona? Ja ho sabem, ja, que tot no s'acaba amb una bona nota, però ho creiem de debò? I els pares? I els alumnes?

parlem de:

2 Entrevista.
Teresa Pàmies

4 Decàleg de la maduresa humana.

5 Una escola oberta als valors de l'evangeli.

EP Sarrià/Calassanç
EP Olot

Equip de Gestió
EP Balaguer

9 Val la pena obrir les portes cada dia.

Ramon Francolí

El compromís te'l va plantejant la vida

Parlem amb Teresa Pàmies.

Teresa Pàmies (Balaguer, 1919) és escriptora i de formació autodidacta. Dirigent de les Joventuts Unificades de Catalunya (1937) i una de les fundadores de l'Aliança Nacional de la Dona Jove (1937-39). Després d'un llarg temps d'exili, des de París col·labora al periodisme militant de l'exili i, també, a Serra d'Or i Orifloma. El 1971 torna a Catalunya i inicia una carrera literària, publicant novel·les, dietaris, reportatges... sempre amb un fons autobiogràfic i de testimoni personal.

Des del seu punt de vista, de dona compromesa, què ens diria als educadors?

Als educadors, jo no els diria res. El pitjor que es pot fer és voler adoctrinar. Jo confio en la pròpia intuïció. Per exemple, pel que fa a la lectura –tot i que, en alguns casos s'ha de poder aconsellar–, si a un infant l'eduques perquè no accepti els abusos, instintivament sabrà el que ha de llegir. Si un infant està sensibilitzat de les aberracions de la nostra època, sabrà què haurà de llegir. Estic en contra de l'adoctrinament i ho sé per experiència. El sistema comunista que jo he viscut a Txecoslovàquia creia tenir el sistema per a una educació en valors i va fracassar perquè el va voler imposar creient que tenia la veritat absoluta. Aquí hi ha els errors. Els educadors els veig en la línia d'un Makarencó o d'un Alfons Comín, que eren antiautoritaris per excel·lència.

Quins valors cal educar en els nostres infants?

Cada generació necessita i ha de poder triar uns valors i que no han de ser necessàriament els dels seus pares.

Els nostres joves no saben què és la repressió, la dictadura, l'exili...

Afortunadament no ho saben i és millor que no ho visquin mai! Els meus companys dels camps de concentració van als instituts i expliquen les seves experiències. La

joventut és receptiva sempre que no hi vegi un afany d'adoctrinament ni de manipulació, sinó d'informació. Si els nostres joves tenen informació, ja n'hi ha prou.

Quins valors són fonamentals i perdurables?

Per a mi hi ha uns quants valors fonamentals i que me'ls va ensenyar la meua mare. Ella tenia un lema: *Això no es fa i has de saber que no es fa. Quan ho sàpigues, no ho faràs!*

Un valor que s'està perdent és la compassió, sovint es fan les coses per desacreditar. D'altra banda la bondat és considerada una feblesa. Aquests són valors sobre els quals no cal ni filosofar ni buscar-hi explicacions. Existeix la bondat i existeix la maldat i és important de saber-ho. Avui, que tot està mecanitzat, si la màquina està en mans d'un malvat, les respostes seran malvades. Hi ha gent que se n'adona, sort!

Quin ha de ser el paper d'una escola cristiana per a educar en el compromís?

Vist des de fora, l'aportació que pot fer l'escola cristiana és valuosa a condició que els valors cristians siguin practicats. El que subleva els joves és que es donin aquests contrastos: l'exhibicionisme de riqueses i la gran pobresa que existeix i que va en augment. En aquest sentit, valoro molt la tasca que fa Càritas, des dels valors cristians, per paliar la pobresa, la marginació, els exclosos, perquè ho fa des de l'exemple. No crec que el Vaticà pugui motivar els joves. No ho crec!

Què li ha ensenyat la vida?

La vida m'ha ensenyat molt, però no pas tot i no em sento pas frustrada per això; m'emociona la cançó de Violeta Parra *Gracias a la vida que me ha dado*

tanto... perquè és un signe esperançador.

Creients i no creients podem lluitar conjuntament?

Creients i no creients ja han lluitat conjuntament i, en aquest sentit, Alfons Comín va fer una gran tasca. Hi ha un important gruix de persones que no tenen cap religió però que tenen grans principis.

Com neix el seu compromís?

El compromís no neix de seguida, és una cosa que et va plantejant la vida. El que més em va motivar és l'exemple del meu pare i el fet de descobrir la necessitat de revolta per resoldre les injustícies.

Ha valgut la pena lluitar i patir tant?

Lluitar i patir sempre val la pena perquè encara que, amb la lluita, no aconseguis el que vols –cal dir que patir no fa bé a ningú–, sí que plantar cara als conflictes dóna molta energia. Dic rotundament que sí que ha valgut la pena. El que no val és plantar-se!

Dels darrers vint-i-cinc anys, quins canvis creu que han estat fonamentals?

L'any 71, quan torno de l'exili, hi ha un canvi fonamental –que no s'aprecia prou– que és la llibertat. Ara, molta gent dimiteix del seu deure de ciutadà amb l'excusa que no hi ha prou llibertat. Si hi ha alguna cosa que hem de lamentar –la llibertat només es valora quan s'ha perdut– és que no s'hagi utilitzat per anar més endavant, sinó per queixar-se. Considero antipedagògica i anticívica la cultura del gemec. Jo no entenc que la gent de la meua generació i la de la posterior es queixi. Fer-ho és no apreciar el que hem assolit.

Expliqui's una mica...

El gran pedagog Makarencó, en el seu *Poema Pedagògic*, explica com reuneix tots els infants que han quedat orfes després de la guerra, i com els ajuda a despertar la força que necessiten per afrontar la vida i els diu: no gemegueu! El victimisme és antipedagògic, tant en política com en pedagogia. No és fàcil, però si ho tens clar...

Continua lluitant?

En primer lloc cal saber què entenem per continuar lluitant. La biologia limita les

maneres de lluita i em remeto a la Rita Levi, jueva italiana, premi nobel de medicina, que als 90 anys ha escrit *Elogio de la imperfección*, on explica l'acceptació de les limitacions davant l'ambició de ser perfecte, des de la seva experiència d'envellir sense fer-ne teoria. Malgrat explicar la seva vellesa, la seva vida és una lliçó per als joves. Ella, exercint la medicina va tenir fracassos i va aprendre que podia seguir endavant amb els fracassos. La vida no s'acaba amb els fracassos que tens.

Jo parlo dels vells perquè sóc vella. La vellesa és una cadena de renúncies. Sempre has de renunciar a coses i l'important és saber a què has de renunciar tenint molt clar que mai no has de renunciar a tot. Sempre ha de quedar alguna cosa. Estic convençuda que llibres com els que et comento són absolutament assequibles a la joventut.

Quina és la seva lluita actual?

Tot el meu temps –els vells en tenim més– el dedico a causes socials. És el que jo faig. N'hi ha moltes de causes socials al barri, a les associacions de veïns, lluitar perquè posin un semàfor en un punt perillós...

Com diu Levi, jo trobo motius per viure dedicant el meu temps lliure a causes socials. Tinc una gran admiració pel que es fa al Casal dels Infants del Raval i els ajudo en tot allò que puc i els he d'estar agraïda perquè em donen la possibilitat de col·laborar.

La maduresa humana

Decàleg.

1. Accepta de bon grat les teves qualitats i limitacions.
2. No et deixis dur pel que *diran* ni per la moda de torn. Unes poques però sòlides conviccions han d'ésser el motor de la teva vida.
3. Sigues realista: no tinguis por de la realitat i accepta-la serenament.
4. Sigues crític, però no agre. La crítica sana i equilibrada ajuda a madurar. L'agror, en canvi, no és més que el fruit del ressentiment.
5. Respecta sempre les altres persones i les seves idees, encara que no puguis compartir-les.
6. Valora i practica la sociabilitat: els altres són necessaris perquè tu creixis i maduris.
7. Sigues valent per a reconèixer les qualitats dels altres i alegrar-te'n. No són enemics teus, sinó que et complementen.
8. Accepta, amb humilitat, que pots fracassar, i quan el fracàs arribi, no t'enfonsis.
9. Recorda l'humor: és un factor molt savi de sana relativització de persones i coses.
10. Actua sempre amb llibertat i alhora responsabilitat. Saber combinar-les és el signe més clar de maduresa.

Joan Bastard - FULL DIOCESÀ de Solsona

Tirallonga de valors en cel·luloide

Un fòrum obert al debat.

Una pel·lícula suggeridora per a un treball de valors amb els alumnes.

Una decisió des de la responsabilitat compartida.

Una decisió arriscada a canvi d'una vida humana.

Una decisió difícil de prendre des de la consciència i la moral.

Una pregunta amb una resposta gens fàcil.

Compromís
Moral
Fe
Responsabilitat
Generositat

REGRESO AL PARAISO
Majors de 13 anys
110 minuts - Universal 1998
(disponible en video a l'Equip de Gestió)

Una escola oberta als valors de l'evangeli

Una escola oberta...

La pastoral en el dia a dia de l'escola.

LES DIFICULTATS DE CONCRECIÓ AMB QUÈ ENS TROBEM

Josefina Jou - EP Sarrià-Calassanç

En un món que va cap a la globalització, cap a la interculturalitat, cap al trencament de fronteres, el document «Una escola oberta als valors de l'Evangeli» ens dóna pistes per educar i viure una experiència marcada per l'estil que Jesús ens ensenya.

Malgrat la il·lusió i l'esperança que ha despertat aquest document, cal dir que planteja uns límits i que, a l'hora de traspassar les lletres a la vida de l'escola, hi trobem força dificultats tant d'assumpció com d'interpretació. Aquí esmento comentaris que la lectura del document ha suscitat:

- *Aquest document ens implica a tots els membres de l'Escola, era més fàcil que "algú" s'encarregués de la Pastoral.*
- *No sé perquè es barreja la Pastoral amb d'altres aspectes de l'Escola. Jo de Pastoral no en vull saber res.*
- *Llegint això, sembla que deixem de banda la nostra tradició, les expressions de pietat. On queden els sagraments, la pregària i les celebracions?*
- *Això que diu aquí és allò que sempre hem fet amb els nostres alumnes.*
- *Si tot és tan ampli, perdré el sentit d'allò que em mou, d'allò que em motiva, d'allò que em fa creure en el Regne de Déu.*
- *Això està molt bé, però com ho fem? On s'ha de notar? Com ho avaluarem?*
- *Caldria completar més el document, explicitar-lo més, veure per on van les coses, perquè tothom s'hi pugui trobar.*

De comentaris en podríem anar afegint, però cal que continuem fent camí. Sí que hi ha dificultats, sí que hi ha límits, però val la pena d'arriscar-se. Voldria acabar suggerint pistes que podrien ser-nos vàlides per anar assumint aquesta nova visió :

- Saber llegir el document com una crida personal i col·lectiva per portar a terme un estil d'escola concret. Tots hi som inclosos.

- Saber trobar el rerefons i les implicacions de les propostes que se'ns fan.
- Comunicar i intercanviar les nostres experiències. Aplaudir i afavorir les que portin endavant el projecte.
- Tornar a mirar l'escola, el que fem, descobrir-ne el sentit i copsar la dimensió profunda de les coses i de les relacions.
- Posar de manifest els valors de la comunicació i de la cooperació en sintonia amb els nous temps. Donar pes a la participació, al treball en equip i a la creativitat.
- Dinamitzar i observar tot allò que té tendència a ésser inamovible.

De fet, el que cal, és entusiasmar-nos amb el repte d'un model a través del qual entenem que Déu es fa present entre els homes. Perdem la por al risc, perdem la por a abandonar allò que sempre ha funcionat i busquem nous camins per treballar segons l'Evangeli.

UN DIA A L'ESCOLA

Equip de Pastoral - EP Olot

Hola em dic Pau, tinc vuit anys i vaig a l'Escola Pia d'Olot.

Us vull explicar què faig durant un dia a l'escola perquè ens ho demana la Rosa, la nostra mestra. M'agrada aquest treball, perquè és fàcil i bonic parlar del que fem els meus amics i amigues i jo a l'escola. La Rosa ens ha dit que no ens enrotllem

... als valors
de
l'evangeli

massa i que expliquem allò que de veritat sentim i fem. Apa doncs, som-hi!

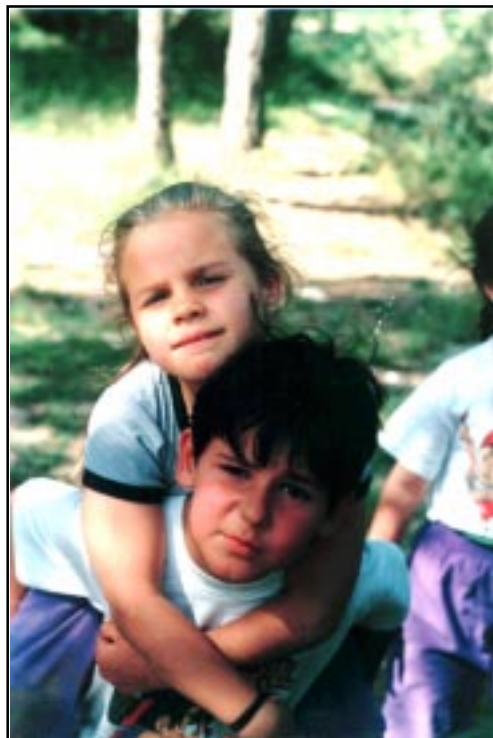
Arribo a l'escola aviat perquè baixo amb la meva germana que fa secundària. D'un quart fins a tres quarts de nou m'estic a la biblioteca de l'escola, buscant coses a internet, llegint algun dels molts còmics que hi tenim, i repassant els deures. Som força colla.

Quan entrem a la classe, la Rosa sempre ens diu amb un somriure a la boca:

– *Bon dia com esteu? Ja ens hem desvetllat? I la Berta, que s'ha recuperat de la grip?*

Els primers minuts del dia ens aturem un moment per parlar, per llegir un conte, per pensar, per viatjar en somnis –com ens diu la Rosa–, per restar en silenci. Després, el grup que li toca ens explica les notícies més importants del dia anterior, o bé un tema d'actualitat, i en parlem. M'agrada dedicar uns minuts a aquests temes, perquè sempre descobreixes coses noves i pots donar la teva opinió.

Ara la Rosa diu que l'encarregat o encarregada de cada grup pot agafar les fitxes, els llibres i els diccionaris per treballar el

català. En el meu grup som quatre, i ens ajudem entre tots. A mi el català em costa, perquè em despisto i faig moltes faltes. També li és difícil al meu amic, en Mohamed, que va venir fa poc del Marroc. En

canvi, en naturals, ell se'n surt molt bé, perquè li agraden molt els animals i les plantes. Després de català ens toca tallers. Jo vaig decidir apuntar-me al taller d'astronomia. M'agradaria viatjar per l'espai i ser un astronauta.

Hora del pati. Avui estic de sort perquè la Tona, que va en cadira de rodes, m'ha demanat si la volia acompanyar per l'ascensor. Jo m'hi he colat de seguida! Tot jugant amb els nens i nenes a bàsquet, ens passa volant aquesta estona, però no sempre juguem al mateix. A saltar i a parar, a futbol, a matar el conill... La Rosa m'ha cridat i m'ha dit que pensés a dir, als pares, que demà passat tenen reunió amb ella, per parlar de com va el curs. Nosaltres ja n'hem parlat. Sort que ho tinc anotat a l'agenda i els pares ja se'n recorden.

Tot pujant l'escala cap a classe, m'he trobat un grup dels més petits que baixaven tots agafats de la mà. Era la classe de la Maria, la meva fillola. Per l'aniversari de cadascú ens regalem una felicitació i a vegades fem coses tots junts. Ella em va regalar un dibuix i jo li vaig donar una fotografia de Besalú, on vam anar d'excursió amb l'escola. La Maria m'ha dit que anaven a descobrir el bosc de fulla caduca, per si troben algun cau d'esquirol, que és el projecte que han escollit per treballar amb tota la classe. M'agrada ser el padrí de la Maria i que en Jordi, que fa 1r de secundària, sigui el meu.

Mentre parlàvem i decidíem quina activitat ens agradaria de fer amb els avis i àvies, que vindran a l'escola el mes que ve a ensenyar-nos coses, han trucat a la porta. Eren els delegats de secundària que ens venien a explicar la campanya de recollida de menjar per ajudar a Càritas. Ens han deixat una caixa perquè, qui vulgui, hi pugui col·laborar i ens han donat una carta per als pares. Aquests delegats de secundària tenen molta feina. Ho sé perquè la meva germana ho és, i els dimecres sempre es queda de la una fins a les dues del migdia a preparar coses per a tota l'escola. Al menjador, dos nens s'han discutit. En Pere, un noi que hi ajuda, ha parlat amb ells i els ha fet demanar perdó. No he entès què els havia passat, però han fet les paus.

A la tarda, hem mirat un reportatge sobre els nens i nenes que han de treballar, en països molt pobres. Hem aprofitat que en

el llibre de religió sortien alguns dels Drets de l'Infant per parlar que Jesús era un amic de tots els nens i nenes, i que ell defensava un món més just.

He arribat tard a casa i estic cansat. A l'entrenament de bàsquet, en Narcís, un noi que ja fa 1r de batxillerat a l'escola, ens ha fet córrer de valent. És l'entrenador de bàsquet i m'agrada molt. Em fa jugar tots els partits, tot i que no sóc dels millors de l'equip. En Narcís sempre ens diu que la més gran victòria és passar-s'ho bé i formar part d'un equip. Em sembla que té raó. Abans de sopar faré els deures i demà serà un altre dia. Espero que li agradi el treball a la Rosa, tot i que no sé si era això el que volia. Ella ens va demanar una cosa més complicada. Que parléssim de «*La pastoral en el dia a dia de l'escola*».

Calla! No va ser la Rosa sinó l'Eulàlia de Barcelona la que ens ho va demanar.

Nosaltres –l'equip de pastoral– sempre hem pensat que la Pastoral s'ha de fondre en el projecte de tota l'escola, i que és fonamental la participació de tots en aquest camí. Ens agradaria una escola que fos espai de creixement, d'intercanvi, de relació, d'afecte, d'orientació, de coneixements i, sobretot, una escola on poguéssim estar al costat dels nois i noies. El resultat d'aquesta pastoral hauria de ser el compartir, l'entendre, el participar, el créixer en una escola que és la nostra i que ens la fem nostra, tant pel que fa als professors, com als alumnes, al personal de l'escola i als pares. És un cim on s'hi arriba pel camí, entre d'altres, del dia a dia.

A l'Equip de Pastoral d'Olot ens agradaria que, d'aquí un temps, sortís un article a Papers capgirant el títol que se'ns proposava. *El dia a dia de l'escola. Una realitat de Pastoral*. Val la pena d'esforçar-s'hi!

**PIETAT I LLETRES:
L'ESCOLA «TOTAL»**

Pere Vilaseca - Equip de Gestió

El model d'escola, l'escola tradicional, està en crisi. No és que el tipus d'escola on la majoria vam estudiar i encara, en molts casos, els nostres alumnes hi estudien, fos dolent, sinó que el model ja no serveix a la societat d'avui, perquè aquesta s'ha

transformat profundament: el patró de família, les pautes econòmiques, polítiques i laborals... i, per tant, l'escola no pot exercir la mateixa funció social que fins ara, l'escola no pot ser la mateixa. Així com no es toleraria que un dentista usés les tècniques dels anys setanta, l'escola no pot continuar ancorada en el passat.

EN QUÈ HA DE CANVIAR L'ESCOLA?

- Es demana que l'escola *formi la personalitat* dels seus alumnes, futurs ciutadans i professionals, amb capacitat de ser creatius, solidaris, de resoldre problemes i de treballar en equip.

- Es demana a l'escola, que ensenyi els seus alumnes a *desgranar la informació* a fi de saber destriar el gra de la palla, per saber *seleccionar la informació perquè esdevingui coneixement*; fet que no s'adquireix de forma espontània ni a través de la mera i inútil acumulació de conceptes o d'informació.
- L'escola ha d'*ensenyar a conviure*, en un món cada vegada més divers i plural.
- Se li demana que *asseguri els aprenentatges bàsics*, que permetin que els joves puguin continuar aprenent, al llarg de tota la seva vida.
- L'escola ha d'*ensenyar a estimar la cultura i la ciència*. Més important que conèixer llistat d'obres o d'autors, és estimar la lectura, gaudir aprenent i embadalir-se, i alhora ser crític, amb una pel·lícula i davant d'una obra d'art. És qüestió de prioritats.

I QUAN HA DE CANVIAR L'ESCOLA?

Avui, millor que demà, perquè no estem fent prospectiva, parlem del que ja passa, del que la societat ens demanava ja ahir.

Una escola oberta...

... als valors
de
l'evangeli

Parlem, en molts casos, de subsistència, de continuar existint.

Són canvis urgents, però l'escola –teòric agent de canvi– és lenta, més lenta del que caldria i del que voldríem.

Canviar cap a un nou model en el qual no hem estat educats, que no coneixem i fa por, crea dubtes i incerteses; deu ser molt més senzill reproduir models.

I COM HA DE SER L'ESCOLA?

- Una escola que *ensenyi a viure i a con-viure*, que ensenyi a estimar, a valorar la vida, a compartir el que tenim, a coope-rar per fer un món més just i solidari.
- Una escola que *no pot ser neutral*, ha de definir quins valors educa, quin mo-del de persona construeix en el dia a dia, en la manera d'ensenyar, en les relacio-nis i en el model d'organització, en el tracte amb els alumnes i en les parcel-les de participació.
- Una escola que no transmeti únicament informació, sinó que, sobretot, *ajudi a construir coneixement entre iguals*, sota el lideratge dels adults, professionals de l'educació, en el sentit ampli i profund, amb tota la complexitat que comporta.
- En definitiva, *Pietat i Lletres*.
Pietat, vida, una vida amb sentit més enllà de la rutina i del consumisme.

Pietat, viure amb els altres, viure per als altres.

Pietat, vida, obertura i interioritat, be-llesa.

Pietat, primer que Lletres.

Lletres, per a aprendre tot el que és ne-cessari per viure i con-viure.

Lletres, aprenentages bàsics i útils, aprendre per aprendre. Aprendre a aprendre. Aprendre per treballar.

Pietat i lletres, per aprendre a ser i apren-dre a estimar. En una escola que vol en-senyar a ser, que vol ensenyar a esti-mar.

**L'ESCOLA ENS PROPORCIONA
ESPais D'INTERIORITAT**

M. Cantons i S. Cordal - EP Balaguer

Els alumnes som conscients de la nostra dimensió interior en diverses ocasions i situacions de l'escola, com podrien ser :

Les Celebracions preparades per l'Equip de Pastoral, que ens fan reflexionar sobre temes molt diversos, però sempre huma-nitaris. Aquestes celebracions es poden fer per cursos, o bé tota l'escola junta.

Les classes de religió, on parlem de temes que afecten les persones i/o de notícies d'actualitat, que hem de tenir pensats per poder-ne donar la nostra opinió, fer-ne comentaris i posicionar-nos... També par-lem de temes que afecten la pròpia vida: la llibertat d'elecció, la pregària...

I, finalment, *les estones de tutoria*, espai on cadascú de nosaltres pot dir lliurement allò que pensa; podem escollir un tema que ens preocupi o del qual no en tenim una idea massa clara i el debatem, desenvolupant el nostre sentit crític.

Aquestes són algunes de les facilitats que el nostre centre, l'Escola Pia de Balaguer, ens proporciona per poder desenvolupar el sentit crític i la consciència de la nostra dimensió interior.

**El proper número
anirà dedicat a
«MITJANS I EDUCACIÓ».**

Val la pena obrir les portes cada dia

escola pia

Repensar el que fem fa renéixer la il·lusió.

No podem defugir la responsabilitat que com a Institució tenim d'obrir l'escola als valors de l'Evangelí.

Parlar de valors i d'escola pot esdevenir un tema massa repetitiu, donant-li voltes sense acabar-ne de trobar el desllorigador. En algun cas, amb sensació d'anar contracorrent i de viure la dissociació entre el que volem transmetre i la realitat dels nois i noies, generant-nos un cert desencís o fins i tot impotència. Adonar-nos de tot això no ens ha de fer defugir la responsabilitat que, com a Institució tenim, amb una clara funció social i que des del conjunt proclamem la voluntat d'ajudar les persones a créixer.

Crec que encara val la pena que en seguim parlant i actuant –no volem esdevenir únicament un instrument de transmissió de coneixements per formar homes i dones per anar a un món competitiu i especialitzat professionalment– perquè entenem la nostra missió des d'una voluntat d'educació integral, que abasta tots els racons i tots els moments de la vida de l'escola, i que té essencialment en consideració totes les dimensions de la personalitat.

Quan parlem d'educació en els valors, no ho fem o no ho hem de fer, només, referint-nos als comportaments desitjats o desitjables sinó, sobretot, a tot allò que fa referència a la persona, al seu caràcter, a la personalitat moral que impregnarà les seves decisions i accions –no només a les seves habilitats– per actuar en les diferents situacions socials. No és una feina simple o senzilla, però val la pena. Una feina que no passa per decidir, únicament, el COM ho hem de fer, sinó que cal pensar, sobretot, el PERQUÈ ho hem de fer.

Malgrat, sovint, es parla de crisi de valors no vol dir que no n'hi hagi. El que hi ha és una modificació en l'expressió d'alguns d'aquells valors que teníem entesos, coneguts i, potser, assumits. Hi ha valors, però, diferents que ens cal de (re)conèixer i poder decidir els que hem d'oferir en el nostre marc educatiu.

És un repte educatiu obrir-nos a un temps de pluralitat de respostes, de trencaments, d'opinió oberta i d'individualitats, i és aquí on ens costa de bellugar-nos i de trobar el nostre paper d'educadors.

No ens interessen ni les reproduccions clòniques de models prefixats, ni els discursos acomodaticis d'adequació, d'adaptació o de disfressa mimètica.

Una voluntat d'educació integral que abasta tots els racons i tots els moments de la vida de l'escola.

Una voluntat de formar persones capaces de discernir i de decidir, lliures i compromeses.

La nostra voluntat, sovint expressada, és la de formar persones –ells i elles i també nosaltres– capaços, tots plegats, de discernir, de decidir a la llum d'un estil d'home i de dona lliures però compromesos, d'una dona i d'un home que no sols coneix i «diu» els valors, sinó amb capacitat d'incidir en la pròpia realitat i de donar-ne testimoni. I és, sobretot, en els espais de vida que dona l'escola, on es produeixen de forma espontània, potser sense massa “programació”, l'expressió i la vivència de tot això i on s'esdevé la veritable educació en valors. Com establir els criteris d'organització escolar o l'estil de relacions, la resolució dels conflictes no estrictament acadèmics, l'ambientació, o les normes de funcionament formen part d'aquesta expressió. No demano –no gosaria pas!– de carregar encara de més tasques l'ensenyament, prou que ens en deleguen! però sí que entenc una exigència del nostre temps i una responsabilitat, voluntària i conscientment assumida, per coherència al nostre Caràcter Propi, pensar i repensar les situacions educatives perquè siguin afavoridores d'allò que anomenem educació en valors. Perquè, crec que val la pena!

Ramon Francolí - Secretari General

Noticiari breu

BALAGUER

XERRADES

En el marc de la celebració dels 300 anys del nostre col·legi, es realitzaran dues xerrades obertes a tota la ciutat: la primera el dijous 27 de gener sobre l'anorèxia i la bulímia, a càrrec del Sr. Josep M. Sainz de Santamaria, advocat i vicepresident de l'Associació contra l'anorèxia i la bulímia; la segona serà el dia 4 de febrer amb el tema "Per una Església creïble" a càrrec del P. Ramon Maria Nogués.

CALDES

INAUGURACIÓ DELS NOUS VESTIDORS

Amb l'assistència de tots els alumnes i mestres de primària, el dia 21 de desembre es van inaugurar els nous vestidors d'esports a l'escola. L'acte va ser presidit pel patge reial de sa Majestat el rei Baltasar, aprofitant la visita que ens fa cada any en aquestes dates.

FESTA DE SANT ANTONI ABAT

Per la festivitat de Sant Antoni Abat es preparen a la ciutat diferents actes, un dels principals n'és la Cavalcada del migdia. Enguany el col·legi hi participa amb 15 carrosses preparades per l'Associació de Pares. Com cada any, esperem guanyar algun premi.

IGUALADA

1r PREMI DE PESSEBRES COL·LECTIUS

L'Associació de Veïns dels Carrers de Santa Caterina, Carme i Travessies i l'Ajuntament d'Igualada convocaren el IXè Concurs de Pessebres, obert a tot l'àmbit d'Igualada. D'entre els diferents premis convocats, l'Escola –concretament la classe de 1r B d'ESO– guanyà el primer premi corresponent al millor pessebre realitzat per un col·lectiu.

ESCOLAPIA@.COM

Aquest és el nou títol que a partir del propassat mes de desembre ens presenta la revista de l'Escola. *Scola pia@.com* és la successora de les ja anteriors *Can Colapi* i *Abatvista*, que ja tingueren llarga vida i havien succeït les revistes: *Joventut*, *Pia Unió de la Verge de la Pietat*, *Chiquitín*, *Excelsior*, *Jate*, *Asociación Católica de Exalumnos y amigos de la Escuela Pia*, *Boletín*, *Boletín de las Escuelas Pías*, *Nosotros* i *Jauja*. *Escola pia@.com* és una revista en què la participació és oberta a tota la comunitat i, de la qual, en sorprèn enormement l'agosarat disseny de modernitat.

OLOT

PREMI PER AL TREBALL DE LECTOESCRITURA

L'Escola ha estat premiada pel Departament

d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya pel seu treball de lectoescriptura. El treball ha consistit en explicar la metodologia que s'utilitza a l'escola per tal que els seus alumnes aprenguin a llegir i a escriure. Aquesta metodologia s'imparteix a Educació Infantil, i a Primària a través de racons, lleixes, tallers... També destaca la introducció de llengua anglesa als alumnes de 3 anys, francesa als de 10 anys i alemanya als de 12 anys.

Han coordinat el treball la Ita Asparó, la Montserrat Bonet, l'Anna Vila i la Roser Bartrolí.

SANT ANTONI

SANT ANTONI SENSE FRONTERES

En motiu de la diada de Sant Antoni la nostra escola va viure una jornada diferent. Amb el lema de "Sant Antoni sense fronteres" tota l'escola es va posar en moviment. Al matí, un muntatge de parades d'atraccions als patis de l'escola va fer que els alumnes de segon cicle d'ESO fessin gaudir d'allò més als alumnes de primària. Els petits van sortir al carrer per viure la tradicional benedicció dels Tres Tombs, portant com a guies alumnes de batxillerat. A la tarda, una xocolatada general, tres tombs a l'entorn de l'escola i els d'Infantil reberen la visita de Sant Antoni i els gegantons que, tots junts, van ballar i celebrar el bestiar que prèviament havien preparat.

SARRIÀ

CATALONIA-CALEDONIA

A mitjan gener, el Sr. Gordon Biggs, coordinador de programes exteriors, del Moray College d'Escòcia, va visitar-nos per tal de preparar intercanvi amb l'alumnat del cicle formatiu de grau superior de gestió comercial i màrqueting. Amb el títol que encapçala aquesta notícia, pretenem realitzar un projecte que simuli la implantació comercial a Escòcia de productes catalans, i a Catalunya, de productes escocesos, per mitjà d'una pàgina web.

EL DOE AMB EL MÓN UNIVERSITARI

Enguany, des del Departament d'Orientació, hem endegat un projecte consistent en una proposta d'anàlisi del perfil humà i intel·lectual de cada un dels alumnes de 1r de Batxillerat, per part d'un estudiant de 4rt. de psicopedagogia, amb l'objectiu d'aconseguir un coneixement més acurat dels trets i preferències dels nostres joves, i perfilar-ne millor la seva orientació universitària i/o professional.

SITGES

CURS DE VOLUNTARIAT

Una desena dels alumnes grans de l'escola han participat en un curs de voluntariat, realitzat

amb el suport de l'Equip de Gestió, ara han començat a implicar-se en algunes entitats de la localitat. El cap de setmana de reflexió i preparació els serà un bon recurs per les seves actuacions al servei de terceres persones.

CLAVELLS PER CORPUS

Encara falta molt per al Corpus, però des de fa ja un cert temps tots els alumnes de l'escola, des de P-3 fins a 2n d'ESO, han plantat uns clavells per tal de poder realitzar les famoses catifes florals, pels carrers de la vila el dia de Corpus. Després de la plantada dels clavells a l'escola, ara cadascú en té cura a casa seva i en el moment oportú es recolliran les flors amb què es formaran les catifes. En l'edició de l'any passat, l'escola va obtenir importants premis.

TÀRREGA

MILLOREM LA WEB DE L'ESCOLA

Hem treballat darrerament en omplir de continguts la nostra web, pensant en espais específics pels diferents estaments que participen en la vida de l'escola. Us convidem a fer-hi una passejada: <http://www.epcat.net/tarrega>

TERRASSA

COL-LABORACIÓ

AMB EL CASAL D'INFANTS DEL RAVAL

L'Escola col·laborarà aquest curs de forma més activa amb el casal d'Infants del Raval de Barcelona. Dintre del pla de conscienciació sobre la realitat d'aquests nens, la cantant Maria del Mar Bonet i la Coral Cantiga de Barcelona van cantar a la missa del gall de l'Escola el desembre passat. Tota la col·lecta d'aquesta Eucaristia va ser destinada a les obres que es fan al Casal d'Infants del Raval. El pla de col·laboració continuarà els propers mesos amb altres activitats.

ALUMNES DE 3r D'ESO A FRANÇA

35 alumnes de 3r d'ESO, acompanyats de 3 professores, es troben aquests dies a França participant d'un intercanvi escolar amb l'Escola Fleming de Sassenage de la regió francesa de Grenoble. Aquest intercanvi, amb finalitats acadèmiques i culturals, porta ja diversos anys i l'experiència és considerada molt positiva per a tots.

VILANOVA

CELEBRACIÓ DEL NADAL

Un any més, el pessebre vivent que realitzen els alumnes d'infantil de l'escola, al parc Samà, ha estat visitat per moltes persones que han valorat l'esforç per dur a terme aquesta activitat que tanta tradició té a l'escola. També s'ha

valorat positivament la participació de les famílies i dels infants de l'escola en la Missa familiar que es realitza el diumenge anterior al Nadal, en el decurs d'un matí festiu que, amb la col·laboració de l'APA, aplega les corals vinculades a l'escola i, enguany, també l'Orfeó Vilanoví.

UNA LECTURA DE LES ENQUESTES

A l'escola cada trimestre es realitza una sessió especial de claustre per tractar un tema entorn l'educació en valors o de la fe. La sessió del desembre es destinà a una lectura de les respostes donades pels docents, pels pares i mares i per l'alumnat en l'enquesta realitzada amb motiu de l'Assemblea. És una ocasió per aprofitar un valuós material i, alhora, per fer un cert retorn a la col·laboració demanada.

INSTITUCIÓ

DOCENTS DE L'ESCOLA PIA

VIATGEN AL SENEGAL

Cinc dels onze docents que ho van demanar (Mercè Pons, Ricard Genovès, Agnès Boixader, Antoni Martínez i Josep Castillo) participaran aquest curs en un intercanvi amb diferents escoles que l'Escola Pia Catalunya té al Senegal.

L'objectiu d'aquest viatge és conèixer de prop una realitat ben diferent a la nostra i poder-la treballar des del dia a dia. Està previst realitzar aquest viatge del 7 al 17 de febrer.

INTEGRACIÓ LABORAL DE JOVES AMB DIFICULTATS

Des de l'Escola Pia s'han iniciat contactes per formar part, com a fundadors, d'una nova Fundació, anomenada "Èxit", que té com a finalitat la integració laboral de joves amb dificultats.

LA MISSIÓ FA "UN PAS ENDAVANT"

Després que fos adreçada als participants en els Grups de Missió una crida per "fer un pas endavant", en el sentit d'un compromís més personal, fins al moment de tancar aquestes notícies, 16 persones s'han animat a adreçar una carta personal al P. Provincial, expressant la seva voluntat de ser-hi.

NIT DE SANTA LLÚCIA 99

En el transcurs de la Nit de Santa Llúcia foren lliurats diversos premis literaris i culturals corresponents a la Festa de les Lletres Catalanes, i com ja es tradicional es lliurà el Premi Joan Profitós d'assaig Pedagògic que, en aquesta edició, s'atorgà a Joan Gómez, professor de la UPC, per l'assaig titulat «Breu viatge al món de la matemàtica».

Explicar l'inexplicable, viure l'inefable...

El delicat terreny de les creences en la vida de cada dia.

Viure oberts als valors de l'evangeli ha de ser quelcom concret i, podríem dir, que fins mesurable i avaluable.

Almenys a nivell personal, ja que cadascú sent quelcom dintre –la consciència, pels clàssics– que li marca les opcions, que l'inclina a actuar d'una manera o altra, que li fa valorar els fets de cada dia –la vida– des d'uns paràmetres determinats: la fe sense fets és buida!

Però tot comença d'una manera més subtil. Vivim experiències, estimem i ens sentim estimats... I anem descobrint que hi ha persones que actuen d'una manera que admirem. Ens hi fixem i ens hi sentim atrets. I els reconeixem un mestratge. I –notem-ho–, tot més per vivències, actituds i valors fets realitat, que per discursos.

I entre tots els qui ens han ensenyat a viure en el nostre entorn –per sort– (encara avui, serà per sempre?) n'hem trobat de tocats per l'Evangeli. O sigui, dones i homes que reconeixen que un dels mestratges importants que els ajuden a viure i a ser com són prové de Jesús de Natzaret. Molts no ho tenen clar del tot, o no sempre ho han vist igual. Però mantenen l'interès en la manera de fer del Déu de Jesús. I no ho saben explicar tot, però ho viuen.

Són els qui troben en l'Evangeli una font valuosa de progrés en la seva vida i un referent fonamental. No pas en el que diu exactament, ni fins en com ho diu (ja sabem que a l'evangeli hi ha errors científics, històrics

i cronològics); sinó en què vol dir. I és que una pregunta bàsica del cristià és: i què vol dir Jesús, quan diu el que diu o fa el que fa? I després, una altra: i això m'ho crec?

I com que això mai no ho fan sols, es pregunten sobre què vol dir configurar una escola oberta als valors de l'Evangeli. I procuren concretar-ho... encara que sigui inefable.

Zum-zum

agenda

FEBRER 2000

- 4 • Fomació Caràcter Propi, Espai XXI, de 10 a 1.*
- 5 • Trobada grups 1r cicle ESO.
- 7 • CEP-2, de 4 a 6.
- 9 • Formació directores pedagògics, de 10 a 1.*
- 10 • 5a xerrada cultura religiosa, de 4 a 6.
- 11 • Reunió zones pastoral, de 10 a 1.
- 12 • Trobada grups cicle superior primària.
- 15 • Reunió responsables informàtica, de 2/4 de 4 a 6.
- 17 • Trobada docents 3r any, de 2/4 de 10 a 5.
- 18 • Formació animadors pastoral, Espai XXI, de 10 a 1.
- 21 • CEP-2, de 4 a 6.
- 22 • Trobada docents 3r any, de 2/4 de 10 a 5.
- 23 • Reunió coordinadors infantil, de 10 a 5.*
- Reunió responsables extraescolars, de 5 a 7.
- 24 • CEP-1, de 4 a 6.
- 25 • Fomació Caràcter Propi, Espai XXI, de 10 a 1.
- 29 • Reunió coordinadors secundària, de 10 a 5.*

MARÇ 2000

- 3 • Reunió zones pastoral, de 10 a 1.
- 6 • CEP-2, de 4 a 6.
- 7 • Reunió coordinadors primària, de 10 a 5.*
- 9 • Formació administradors, de 10 a 2/4 de 2.
- CEP-1, de 4 a 6.
- 11 • Trobada animadors de la fe, a Sarrià.
- 14 • Reunió coordinadors batxillerats i cicles formatius de 10 a 5.
- 17 • Formació animadors pastoral, Espai XXI, de 10 a 1.
- 20 • CEP-2, de 4 a 6.
- 23 • CEP-1, de 4 a 6.
- Reunió responsables PGS, de 4 a 6.
- 24 • Fomació Caràcter Propi, Espai XXI, de 10 a 1.*
- 25 • XII Jornada Pedagògica, a Balaguer.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

() Alerta! Canvis respecte al calendari general.*

La revista Papers és una publicació del
**SECRETARIAT DE
LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE
L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA**

Ronda de Sant Pau, 80 2n - 08001 BARCELONA
Tel.: 93 441 00 04 - Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Ricard Coma, Xavier Gilabert,
Carme Guàrdia, Manel Pagès i Eulàlia París.

Maquetació:

Carme Roig.

Coordinació:

Eulàlia París.

e-mail **PAPERS**: papers@epcat.net